

เบิกจ่ายล่าช้า : ไม่ยอมลงนาม...เพราะเอกสารยังไม่ถูกต้อง !

อัญชร ปังประเสริฐ

พนักงานคดีปกครองชำนาญการพิเศษ

สำนักวิจัยและวิชาการ

เรื่องนี้ ... เป็นกรณีของปลัด อบต. ถูกลงโทษภาคทัณฑ์เนื่องจากลงนามในเอกสารเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้างล่าช้า ไม่เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนดไว้

โดยคดีดังกล่าวมี “ประเด็นชวนคิด” ที่น่าสนใจซึ่งอาจเกิดขึ้นได้กับผู้ปฏิบัติงานว่า การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ยอมลงนามในเอกสารเบิกจ่ายเงิน โดยให้เหตุผลว่าเอกสารยังไม่ถูกต้องครบถ้วน จนทำให้การจ่ายเงินล่าช้าไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ จะถือเป็นความผิดทางวินัยกรณีเพิกเฉยละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ ?

เรื่องราวของคดีมีอยู่ว่า ... ปลัด อบต. ถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างไม่ร้ายแรง จากกรณีที่ไม่ยอมลงนามในฎีกาเบิกจ่ายเงินค่าจ้างพันสารเคมีกำจัดยุงลายและฎีกาเบิกจ่ายเงินค่าจ้างเหมาซ่อมแซมไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้าน ทำให้การเบิกจ่ายเงินแก่ผู้รับจ้างเกิดความล่าช้า โดยช่วงระยะเวลาการวางฎีกาจนถึงขั้นตอนส่งจ่ายเช็คทั้ง ๒ ฎีกา ใช้เวลาถึง ๑๕ วัน ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อ ๖๐ ประกอบข้อ ๖๔ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

นายก อบต. เห็นว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง สมควรลงโทษว่ากล่าวตักเตือน แต่คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลฯ ได้พิจารณาเห็นว่า แม้ผู้รับจ้าง (ผู้เสียหาย) ไม่ได้ใจเรียกค่าเสียหายจาก อบต. แต่การกระทำของผู้ฟ้องคดีที่ทำให้การเบิกจ่ายเงินตามฎีกาล่าช้าดังกล่าว ส่งผลต่อความเชื่อมั่นและชื่อเสียงของ อบต. อันเป็นการเพิกเฉยละเลยต่อหน้าที่และขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา จึงให้เพิ่มโทษเป็นภาคทัณฑ์ นายก อบต. จึงมีคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ปลัด อบต.

ปลัด อบต. อ้างว่า เหตุที่ยังไม่ลงนามเพราะเอกสารไม่สมบูรณ์ถูกต้อง โดยต่อมาได้ลงนามเบิกจ่ายเมื่อมีการดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดแล้ว การถูกลงโทษภาคทัณฑ์จึงไม่เป็นธรรม โดยได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าวแล้วแต่ถูกยกอุทธรณ์ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งที่พิพาท

ข้อกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องในคดี

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖๐ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ให้หัวหน้าหน่วยงานคลังหรือเจ้าหน้าที่การเงินที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ตรวจฎีกา วรรคสอง กำหนดว่า การตรวจฎีกาตามวรรคหนึ่ง เมื่อถูกต้องในสาระสำคัญต่อไปแล้ว ให้เสนอผู้มีอำนาจเพื่ออนุมัติฎีกา (๑) มีลายมือชื่อของผู้เบิกเงินถูกต้องตามตัวอย่าง (๒) มีหนี้ผูกพัน หรือมีความจำเป็นที่จะต้องจ่ายเงิน กับถึงกำหนดหรือใกล้จะถึงกำหนดที่จะต้องจ่ายเงิน (๓) มีเงินงบประมาณเพียงพอ รายการถูกต้องตรงกับหมวดและประเภทในงบประมาณ (๔) มีเอกสารประกอบฎีกาครบถ้วนถูกต้อง ข้อ ๖๔ กำหนดว่า การอนุมัติฎีกาเบิกเงินเพื่อจ่ายเป็นค่าซื้อ

ทรัพย์สินหรือจ้างทำของ ในกรณีที่ไม่มีเหตุทักท้วง ให้ดำเนินการให้เสร็จภายในสามวันทำการนับถัดจากวันรับ
ฎีกา ในกรณีที่มีเหตุทักท้วงให้ดำเนินการให้เสร็จภายในสามวันทำการนับถัดจากวันที่ผู้เบิกได้แก้ไขถูกต้องแล้ว

คำวินิจฉัยชนวนรู้

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า ผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงถึงสาเหตุการไม่ลงนามว่าเกิดจากการจัดทำ
โครงการหรือเสนอฎีกาบางรายการได้ระบุรายละเอียดไม่ครบถ้วนหรือไม่ชัดเจน แต่นายก อบต. ปฏิเสธที่จะ
ดำเนินการ (มีความเห็นแตกต่างกันในการปฏิบัติตามระเบียบ) ผู้ฟ้องคดีจึงปฏิเสธที่จะลงนามพร้อมทั้งอธิบายว่า
จะเบิกจ่ายต่อเมื่อได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามที่ระเบียบกำหนด และได้รายงานปัญหาให้นายอำเภอทราบ
ซึ่งต่อมา นายอำเภอได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยในชั้นทำคำให้การ อบต. มิได้ให้การ
โต้แย้งข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีข้างต้นว่าไม่เป็นความจริง และต่อมาเมื่อได้มีการเจรจาและแก้ไขรายละเอียดใน
เอกสารให้ครบถ้วนแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงได้ลงนามในเอกสารเบิกจ่ายค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้าง

กรณีจึงรับฟังได้ว่า การเบิกจ่ายค่าจ้างล่าช้ามีสาเหตุมาจากผู้ฟ้องคดีไม่ยอมลงนามเบิกจ่ายเงิน
ให้แก่ผู้รับจ้าง เนื่องจากเอกสารยังไม่ครบถ้วนและไม่ถูกต้องตามระเบียบราชการ ฉะนั้น การเบิกจ่ายเงิน
ที่ล่าช้าไป ๑๕ วัน โดยผู้รับจ้างไม่ตั้งใจในความเสียหาย จึงยังฟังไม่ได้ว่าเป็นเพราะผู้ฟ้องคดีเพิกเฉยละเลย
ต่อการปฏิบัติหน้าที่แต่ประการใด ผู้ฟ้องคดีจึงมิได้กระทำความผิดวินัยตามข้อกล่าวหา

ดังนั้น คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบล (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ที่สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดี
ตามมติของคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลฯ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย พิพากษา
ให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษและมติดังกล่าว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๙๒/๒๕๖๓)

บทสรุปชวนอ่าน

คดีดังกล่าว ... ศาลได้วางแนวทางการปฏิบัติราชการที่ดีและการใช้ดุลพินิจพิจารณาโทษทาง
วินัยให้เหมาะสมและเป็นธรรม ซึ่งกรณีการเบิกจ่ายเงินล่าช้าไม่เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนดไว้ ต้องพิจารณา
เหตุผลของการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าในแต่ละกรณีและความเสียหายที่เกิดขึ้น โดยหากความล่าช้าเกิดจากสาเหตุที่
เอกสารไม่ถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบและผู้เสียหายมิได้ตั้งใจในความเสียหาย จึงยังไม่อาจถือได้ว่าเป็นการ
กระทำความผิดทางวินัยกรณีเพิกเฉยละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ อย่างไรก็ตาม การมีความเห็นในการตีความการใช้
กฎหมายหรือระเบียบแตกต่างกัน เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในการทำงาน ซึ่งต้องมีการชี้แจงทำความเข้าใจและ
ดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าไม่เป็นไปตามที่
ระเบียบกำหนดไว้ดังกล่าว
